

Nr 413

Av herr **Larsson** i Hedenäset m. fl., om uppskov med erläggande av annuitet å stödlån till jordbrukare i övre Norrland.

Det ekonomiska läget är bekymmersamt för jordbrukarna i övre Norrland. Härtill ha flera faktorer medverkat, men framför allt de många dåliga skördeåren under 1950-talet, som tvingat jordbrukarna att skuldsätta sig för att uppehålla driften. Detta bl. a. i form av stödlån. En del av dem ha inte mindre än fyra sådana lån.

Samtidigt som skörderesultatet under en följd av år varit svaga, kan det konstateras, att priset på den produkt jordbrukarna inom berörda område i huvudsak producerar — nämligen mjölken — inte kunnat följa med i den allmänna prisuppgången, vilket varit till stort men, eftersom differentieringsmöjligheterna här är så gott som obefintliga.

Det ekonomiska klimatet har i vinter ytterligare hårdnat för jordbrukarna, beroende på den låga skogskonjunktur som f. n. råder och de sysselsättningsproblem denna medfört. Uttag ur den egna skogen — i den mån sådan finnes — torde efter det senaste priset ej bli lönsamt. Jordbrukarna tvingas därför ut på den öppna arbetsmarknaden, vilket särskilt i Norrbotten är en synnerligen olycklig utveckling med hänsyn till att antalet arbetslösa här redan är av en beklaglig storleksordning.

För att om möjligt lindra den kris som jordbrukarna i övre Norrland råkat in i skulle lättnader i amorteringsbestämmelserna för de under 1950-talet beviljade stödlånen vara av stort värde. De bestämmelser som f. n. gälla för avskrivning eller befrielse äro sådana, att endast ett mycket litet fåtal kan komma i åtnjutande härav.

Visserligen har berörda problemkomplex varit föremål för en tidigare utredning. Det synes oss dock att de särskilda förhållanden som inträtt i övre Norrland och vilka härovan antytts äro av den storleksordningen att förnyade överväganden äro påkallade. Härvid synas olika möjligheter till beredande av lättnader böra prövas.

Vi äro medvetna om de svårigheter det erbjuder att få igenom en generell avskrivning av beviljade stödlån. En avskrivning efter en behovsprövning, vilken även kan inrymma överväganden om skuldbeloppen skola avskrivas helt eller till en del, framstå dock som angelägen. Vidare kunna övervägas ytterligare uppmjukningar i fråga om amorterings- och räntevillkoren.

Vid avskrivning kan — i likhet med vad som gällde för de s. k. krislånen

— ges möjlighet till befrielse mot låntagarens utförande av förbättringsarbeten på den egna fastigheten. Därigenom skulle främjas två syften. Dels skulle en välbehövlig förbättring av fastigheterna komma till stånd, och dels skulle jordbrukarna inte i samma utsträckning behöva trängas på arbetsmarknaden för att tjäna ihop pengar till bl. a. stödlånens amortering, utan kunde i stället ägna sig åt jordförbättring eller åt skogsvårdande åtgärder. Att på detta sätt ge möjligheter att förbättra den egna fastigheten mot befrielse av stödlånen till belopp motsvarande den prestation vederbörande utfört på sin fastighet skulle bidra till en lindring av arbetslösheten samtidigt som de norrländska jordbrukarna genom de förbättringsåtgärder de åstadkommo på sina fastigheter skulle stå bättre rustade för framtiden.

Då en utredning av det spörsmål vi här aktualiserat — hur skyndsamt den än utföres — erfordrar en viss tidrymd och då läget är synnerligen bekymmersamt för många innehavare av stödlån, synes oss ett generellt uppskov med erläggande av amorteringar och räntekostnader å beviljade stödlån vara behövt. Detta i avvaktan på att frågan hinner närmare utredas och mera långsiktiga lättnader bli beslutade.

Med stöd av vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla

1) att uppskov beviljas för tiden intill den 1 januari 1960 med erläggande av annuitet å till jordbrukare i övre Norrland beviljade stödlån,

2) att frågan om lättnader i berörda hänseende för tiden efter den 1 januari 1960 blir föremål för snabbutredning och att därav föranledda förslag föreläggas innevarande riksdags höstsession.

Stockholm den 27 januari 1959

Harald Larsson

i Hedenäset

Märta Boman

J. V. Berglund

Jan-Ivan Nilsson

i Tvärålund

R. Lassinantti